

Jaarverslag 2018 Stichting LifeSight

WillisTowersWatson

Inhoudsopgave

Bestuursverslag

Inleiding	04
Profiel	04
Doelstelling	05
Bestuur	06
Intern toezicht	06
Bestuursondersteuning	07
Uitbesteding	08
Kerncijfers	10
Productontwikkelingen	12
Beleggingsbeleid	14

De beleggingsportefeuille in 2018	16
-----------------------------------	----

Communicatie	18
Risicomanagementbeleid	19
Compliance	20

Klachten- en geschillenregeling	20
Verwachte ontwikkelingen 2019	21

Tot slot	22
----------	----

Verslag Raad van Toezicht	23
----------------------------------	-----------

Jaarrekening	24
---------------------	-----------

Overige Gegevens	38
-------------------------	-----------

Controleverklaring van de
onafhankelijke accountant

Inleiding

Voor LifeSight was 2018 het jaar waarin de propositie op verschillende vlakken is uitgebouwd en de klantenportefeuille verder is uitgebreid.

Op het gebied van productontwikkeling zijn verschillende verbeteringen en uitbreidingen doorgevoerd waaronder de introductie van de LifeSight App. Hiermee is LifeSight een van de eerste PPI's die deelnemers via hun mobiel inzicht geeft in hun pensioensituatie.

De governance cyclus met betrekking tot vermogensbeheer is geëvalueerd en verbeterd met als doel een kwalitatief hoogwaardiger beleggingsproces voor onze klanten. Het klanttevredenheidsprogramma is verder uitgebouwd met verschillende meetmomenten in de waardeketen voor werkgevers en deelnemers. Verkregen inzichten worden gebruikt in de continue verbetercyclus.

Het bestuur kan met tevredenheid constateren dat de kwaliteit van de operationele performance voor bestaande klanten en deelnemers op een hoog niveau staat.

[Lees de Manutan client case](#)

Profiel

Stichting LifeSight is een pensioenuitvoerder in de vorm van een Premiepensioeninstelling. LifeSight is statutair gevestigd te Amsterdam en is opgericht op 6 maart 2013. LifeSight maakt deel uit van een groeiende internationale organisatie met één gemeenschappelijke managementstructuur. Zo profiteren onze klanten van de kracht van lokale pensioenuitvoerders onder één gezamenlijke, internationale vlag en organisatie.

Met die bredere organisatie biedt LifeSight haar klanten meer stabiliteit en toekomstbestendigheid.

LifeSight voert pensioenregelingen uit voor ondernemingen vanaf 25 werknemers.

Ook zijn alle aflopende contracten verlengd en uiteraard is het bestuur trots met de nieuwe klanten die in 2018 voor LifeSight hebben gekozen. Deze nieuwe klanten zijn als onderdeel van het klanttevredenheidsprogramma gevraagd naar hun ervaringen op het gebied van implementatie en deelnemer onboarding.

Nieuwe klanten hebben dit beoordeeld met een positieve Net Promotor Score van 62,5. Ook wettelijke hygiëne factoren zoals de AVG zijn succesvol geïmplementeerd. In het verslag wordt over deze en andere relevante zaken die zich in 2018 hebben voorgedaan verslag gedaan en verantwoording afgelegd.

Presentaties

Na afloop van deelnemerspresentaties kunnen deelnemers feedback geven.
Gemiddelde score 2019: 8

De kernactiviteiten van LifeSight bestaan uit:

- Het uitvoeren van pensioenregelingen voor de werknemers van aangesloten werkgevers en daarover op een heldere wijze communiceren;
- Het vaststellen, uitvoeren en monitoren van het beleggingsbeleid;
- Het op evenwichtige wijze omgaan met de belangen van (gewezen) deelnemers en de werkgevers.

Doelstelling

Missie:

De missie van LifeSight is mensen te helpen bij het realiseren van een betere financiële toekomst.

Doel van LifeSight is op transparante wijze de optimale oplossing te bieden voor een premieovereenkomst op individuele basis. Daartoe heeft LifeSight drie speerpunten benoemd:

- Beleggingsbeleid: LifeSight heeft het Slim Laten Beleggen concept ontwikkeld: daarin krijgt iedere deelnemer via een uitgekende optimalisatietechniek een individueel toegesneden lifecycle toegewezen; deze geeft voor hem/haar de optimale balans tussen verwacht rendement en verwacht risico; de beleggingsmix wordt iedere maand automatisch geherbalanceerd naar de beleggingsmix die hoort bij deze individuele lifecycle.

- Communicatie: deze is er op gericht eventuele barrières bij de (gewezen) deelnemer weg te nemen om inzicht te krijgen in de persoonlijke pensioensituatie. Door inzet van de juiste communicatiemiddelen en heldere taal stelt LifeSight iedereen in staat overzicht en inzicht te krijgen over zijn pensioen situatie en zijn pensioenresultaat te beïnvloeden.

- Onafhankelijke governancestructuur: Stichting LifeSight heeft een onafhankelijk bestuur en een onafhankelijke Raad van Toezicht; verder is LifeSight niet verbonden of op enigerlei wijze gelieerd aan enige vermogensbeheerder, verzekeraar of administrateur. Daardoor is LifeSight volledig vrij samenwerkingspartners te selecteren die excelleren op hun terrein van dienstverlening zodat LifeSight toegang heeft tot de beste kennis, technologie, kwaliteit, rendement en prijs. Het onafhankelijke bestuur stelt daarvoor objectieve selectiecriteria op, evalueert de prestaties van de partijen periodiek en kan partners toevoegen of wijzigen ■

Bestuur

Het bestuur bestond in 2018 uit de volgende onafhankelijke bestuurders:

R.J. Kooijman (voorzitter)

Rolf Kooijman heeft een achtergrond als registeraccountant en heeft brede bestuurlijke ervaring binnen de financiële sector, met name gericht op risicomanagement en vermogensbeheer.

P.J.C. van Eekelen

Peter van Eekelen is actuaaris en heeft in die rol vele pensioenfondsbesturen geadviseerd. Na zijn loopbaan als actuaaris bekleedt hij bestuursfuncties bij meerdere pensioenfondsen en is hij actief als voorzitter/lid van de Raad van Toezicht van pensioenfondsen. Dhr. Van Eekelen is per 1 juli 2018 afgetreden. Zijn opvolger is M.T.M Goossens;

M.T.M Goossens

Mark Goossens is bedrijfseconoom en heeft verschillende functies bekleed bij het voormalige ING Investment Management en Nationale-Nederlanden verband houdend met de uitvoering, ontwikkeling en verkoop van collectieve pensioenoplossingen. Daarnaast heeft dhr. Goossens de postdoctorale VU-VBA opleiding Investment Management afgerond.

J.E.M. Vollenbroek

Annemiek Vollenbroek is fiscaal jurist en adviseert verzekeraars en pensioenfondsen op het pensioendossier. Daarnaast is zij voorzitter of lid van diverse visitatiecommissies van pensioenfondsen.

Het bestuur vergaderde 12 keer. Daarnaast kwam het bestuur 12 keer bij elkaar voor werkoverleg. Ook participeerde het bestuur in verschillende gremia en overleggen met marktpartijen en partners.

Intern toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) is belast met het interne toezicht op het beleid en functioneren van het bestuur en staat het bestuur met raad terzijde.

De samenstelling van de Raad van Toezicht was gedurende heel 2018 als volgt:

G. Stoelinga (voorzitter)

Guus Stoelinga heeft een achtergrond als registeraccountant en heeft een brede ervaring in de financiële sector. Hij heeft ruim 25 jaar bij Leaseplan Corporation gewerkt in diverse directiefuncties, waarvan de laatste 10 jaar als Chief Financial Officer. Hij is nu professional bestuurder en adviseur.

J. Scherrenberg

Judith Scherrenberg is master in pensions en life assurance en directeur van Edmond Halley Pensioenmanagement. Zij is actief betrokken bij veel commissies met een voorbereidende rol op wet- en regelgeving die gerelateerd is aan pensioenadvisering of pensioenuitvoering.

M. Bodde

Monique Bodde is HR executive en heeft ruime ervaring met grote organisatieveranderingen. Ook maakt zij deel uit van de Raad van Commissarissen van GITP en Allianz Nederland.

Bestuursondersteuning

Towers Watson Pension Services (TWPS) ondersteunt het bestuur. TWPS coördineert de activiteiten met en tussen alle uitbestedingspartners, en rapporteert daarover aan het bestuur.

Minstens eens per jaar onderhoudt het bestuur ook rechtstreeks contact met alle partners. Naar aanleiding van de verkoop van InAdmin aan RiskCo heeft het bestuur samen met TWPS de overgang van InAdmin nauwlettend gemonitord en is er een due diligence uitgevoerd. Zodra de volledige IT migratie heeft plaatsgevonden zal LifeSight/TWPS in 2019 een audit uitvoeren op het nieuwe IT landschap van de pensioenadministratie. Daarnaast zijn door het bestuur de werkzaamheden van TWPS en de beleggingsadviseur geëvalueerd.

In het verslagjaar zijn de periodieke rapportages aan het bestuur verder gestructureerd en uitgebreid. De operationele performance voor bestaande klanten en deelnemers is op een hoog kwaliteitsniveau.

Ook is door TWPS veel tijd en energie besteed aan het werven van nieuwe klanten en aan het implementeren van de nieuwe klanten. Beide activiteiten zijn succesvol verlopen. Ook de betreffende werkgevers bleken tevreden over de implementatie van hun nieuwe pensioenregeling in de administratie met een Net Promotor score van +61.

Door de groei van het aantal klanten is de bezetting van TWPS in de loop van 2018 verder uitgebreid.

Het bestuur laat zich verder terzijde staan door een accountant voor de jaarlijkse controle, een beleggingsadviseur bij de beleidsbepaling en de beoordeling van de beleggingsrapportages, en een compliance officer. Deze laatste ziet toe op de compliance met wet- en regelgeving en op het naleven door de met LifeSight verbonden personen van de geldende gedragscode. Ook adviseert hij het bestuur in over eventuele aanpassing van de regels met betrekking tot integriteitsbeleid ■

Uitbesteding

Het bestuur van LifeSight besteedt, afgezien van de eigen bestuurlijke werkzaamheden en verantwoordelijkheden, alle operationele taken uit aan andere partijen, de uitbestedingspartners.

Partners

De pensioen- en financiële administratie van LifeSight is uitbesteed aan InAdmin N.V. Het contract met InAdmin is ingegaan op 1 januari 2017 en loopt tot 31 december 2022.

De uitvoering van de administratie door InAdmin verloopt goed. Zowel het bestuur als de aangesloten werkgevers zijn tevreden over de uitvoering.

In 2018 is InAdmin overgenomen door RiskCo. Het bestuur heeft frequent contact met de nieuwe directie om de transitie te monitoren.

Voor de standaard optie, het Slim Laten Beleggen concept, wordt belegd in drie speciaal voor LifeSight ontwikkelde fondsen:

■ Het LifeSight Matching Kort Fonds

■ Het LifeSight Matching Lang Fonds

■ Het LifeSight Rendement Fonds

Voor deelnemers, die kiezen voor zelf beleggen (opting out), zijn 17 beleggingsfondsen geselecteerd waarvan het beheer is uitbesteed aan BlackRock.

De uitbestedingscontracten met de vermogensbeheerders zijn allen direct opzegbaar.

De custody en administratie van de beleggingen is uitbesteed aan KAS BANK.

Voor het verzekeren van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico maakt LifeSight gebruik van de diensten van Elips Life A.G., onderdeel van de Swiss Re groep. Het contract met ElipsLife is aangegaan voor onbepaalde tijd en kan jaarlijks worden opgezegd.

Voor deelnemers die in het geheel geen beleggingsrisico willen lopen biedt LifeSight in overleg met de werkgever de mogelijkheid om gedurende de opbouwfase aanspraken op pensioenuitkeringen bij Aegon in te kopen. Het contract met Aegon voor deze inkoopmogelijkheid loopt tot einde 2019.

Als de werkgever via LifeSight de deelnemers ondersteunt met individuele gesprekken om inzicht te krijgen in hun pensioensituatie, besteedt LifeSight dit uit aan EBC Nederland (voorheen Financial Life Support).

Als Werkgevers via LifeSight workshops aanbiedt waarin zij uitleg krijgen over de pensioenregeling en bij de hand genomen worden om hun eigen LifeSight-omgeving te vullen en te gebruiken, besteedt LifeSight dit uit aan Juist! B.V.

Voor de begeleiding van de (gewezen) deelnemers bij de aankoop van pensioenuitkeringen op de pensioendatum maakt LifeSight gebruik van de diensten van Apple Tree, een vergelijkingssite en telefonisch adviescentrum om de (gewezen) deelnemers te helpen een passend aanbod te vinden.

Naast de ondersteuning vanuit Apple Tree ontvangen (gewezen) deelnemers een standaard aanbod voor de aankoop van een pensioenuitkering. Dit standaard aanbod wordt vanaf 1 april 2018 verzorgd door Allianz. Na een marktonderzoek met voor de (gewezen) deelnemer relevante criteria heeft het bestuur hiertoe besloten ■

Kerncijfers

Bedragen in Euro 1.000	2018	2017	2016	2015
Deelnemers (inclusief gewezen)*	15.602	7.164	5.268	5.034
Ontvangen premies	56.073	23.821	15.992	13.926
Beleggingen voor risico deelnemers	272.917	145.496	108.993	83.357

Beleggingsportefeuille	2018	2017	2016	2015
Vastgoed	23.164	13.049	8.742	5.524
Aandelen	145.550	75.187	64.664	43.103
Vastrentende waarden	95.603	52.207	32.396	31.364
Overige beleggingen	4.000	2.740	1.541	1.256
Liquide middelen	4.600	1.953	1.650	2.110
Totaal	272.917	145.496	108.993	83.357

Verdeling over de fondsen	2018	2017	2016	2015
LifeSight Matching Kort Fonds	22.377	14.426	8.002	8.753
LifeSight Matching Lang Fonds	35.155	20.100	10.357	13.328
LifeSight Rendement Fonds	200.942	102.732	84.399	55.428
Opting Out	9.843	6.285	4.893	4.411
Liquide middelen	4.600	1.952	-	-
Totaal	272.917	145.496	107.651	81.919

Beleggingsrendementen	2018	2017	2016	2015
LifeSight Matching Kort Fonds	-0,63%	0,347%	8,10%	-0,90%
LifeSight Matching Lang Fonds	3,99%	-1,64%	20,50%	-4,47%
LifeSight Rendement Fonds	-4,87%	7,53%	9,91%	5,95%

*Per 1-1-2019 is het aantal (gewezen) deelnemers 19.454.

Einde 2018 telde LifeSight

15.602

(gewezen) deelnemers in de basisregeling. Een deel van hen is ook deelnemer aan de netto pensioenregeling.

De betaalde premie is in 2018 ruimschoots verdubbeld tot

€ 56.073.000

(in 2017: € 23.821.000).

In het verslagjaar steeg het voor de deelnemers beheerde vermogen met

€ 127.421.000

tot

€ 272.917.000

De toename is vooral toe te schrijven aan ontvangen premies en collectieve waardeoverdrachten. In 2017 was de toename € 36.503.000.

De totale uitvoeringskosten bedragen

€ 1.859.000

(in 2017: € 1.390.000).

De kosten van het vermogensbeheer bedroegen in het verslagjaar

€ 829.000

(in 2017: € 621.000). Waaronder € 205.000 voor de custodian.

De kosten van het vermogensbeheer zijn relatief laag omdat LifeSight slechts bij uitzondering actief beheerde beleggingsfondsen selecteert.

Een specificatie van deze kosten wordt gegeven in de jaarrekening.

De overige uitvoeringskosten in het verslagjaar bedroegen € 1.030.000 (in 2017: € 1.118.000). Een specificatie hiervan wordt gegeven in de jaarrekening onder nummer 10 bij de toelichting op de staat van baten en lasten.

De uitvoeringskosten betreffen de kosten, die uitbestedingspartners in rekening brengen, de kosten voor de bestuursondersteuning en de bestuurskosten. De uitbestedingskosten die zijn vastgelegd in de uitbestedingscontracten worden kritisch gevolgd en vormen een belangrijk criterium in het selectieproces van de uitbestedingspartners ■

Productontwikkelingen

In 2018 is het productaanbod op diverse vlakken uitgebreid en verbeterd om meer toegevoegde waarde voor klanten te realiseren en de concurrentiepositie van LifeSight verder te verbeteren. Enkele van deze ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

In aanvulling op MijnLifeSight kunnen deelnemers nog eenvoudiger en sneller inzicht krijgen in hun pensioen. De LifeSight app geeft onze deelnemers inzicht in de stand van zaken van het pensioen en de maandelijkse pensioenpremie.

Wat biedt de app?

- Eenvoudig inzicht in de verwachte pensioenuitkering op de pensioendatum en welk deel hiervan is opgebouwd, inclusief AOW en pensioenen opgebouwd buiten LifeSight.
- Een vergelijking met het verwachte benodigde pensioeninkomen.
- Inzicht in de huidige beleggingsmix van het individuele pensioenkapitaal.
- De berekening van de maandelijkse pensioenpremie die wordt ingelegd.
- Notificatieberichten als er iets wijzigt in de persoonlijke situatie van een deelnemer en tips om te helpen bij het maken van keuzes.

[Lees de Eneco client case](#)

Op het gebied van communicatie hebben wij onze nudging notificaties uitgebreid met de introductie van nieuwe alerts. Een voorbeeld hiervan is de ondersteuning bij regelingen met een vrijwillig karakter of bijspaar mogelijkheden voor deelnemers.

[Lees over de ontwikkelingen voor 2019](#)

Ook biedt LifeSight een nieuwe service voor deelnemers. In workshops kunnen zij uitleg krijgen over hun pensioenregeling en over de LifeSight tools die zij kunnen gebruiken om meer inzicht te krijgen in hun eigen pensioen en gebruik te maken van de mogelijkheden om het pensioen beter te laten aansluiten op hun eigen pensioendoel.

Omdat de markt voor expirerende pensioenkapitalen fors is gewijzigd als gevolg van de Wet verbeterde premieregeling heeft LifeSight zich opnieuw georiënteerd op een samenwerkingspartner voor de aankoop van pensioenuitkeringen. De pensioenproducten in de uitkeringsfase zijn interessanter en complexer geworden. Deelnemers kunnen tegenwoordig kiezen wat voor soort uitkering het best past bij hun situatie. Vóór de Wet verbeterde premieregeling konden zij alleen een vaste, gegarandeerde uitkering aankopen.

Een belangrijk criterium voor de nieuwe samenwerkingspartner was dat de verzekeraar over een langere periode in de top drie stond en staat met de hoogste uitkeringen.

LifeSight heeft Allianz geselecteerd als nieuwe partner. Dat is mede te danken aan een gemeenschappelijke visie op de hoogwaardige bediening van de deelnemers. Een ander punt waarop LifeSight en Allianz elkaar vonden, zijn de uitgebreide mogelijkheden voor deelnemers die in het buitenland hun Nederlandse pensioen willen ontvangen.

Deelnemers kunnen bij Allianz kiezen uit vijf varianten voor de aankoop van hun pensioenuitkering. De default is een vaste, gegarandeerde levenslange uitkering. Bij de andere varianten blijft het pensioenkapitaal in de uitkeringsfase belegd en is de uitkering deels afhankelijk van de beleggingsresultaten.

Het beleggingsrisico loopt in deze vier varianten op van defensief naar offensief. De meest offensieve variant belegt 32% in aandelen. De rest van het pensioenkapitaal wordt belegd in uiteenlopende obligaties

Verdere productontwikkeling baseert LifeSight op inzicht in het (pensioen) spaargedrag van onze klanten. Gedrag rond sparen en pensioen zit vol paradoxen. Aan de ene kant heeft bijna de helft van de werkenden vertrouwen in hun eigen oordeel over financiële zaken. Aan de andere kant hebben ze veelal beperkte financiële kennis. Een andere tegenstelling is de behoefte aan keuzemogelijkheden. Die worden doorgaans toegejuicht, maar in de praktijk leidt het hebben van meerdere opties tot besluiteloosheid en uitstelgedrag. Daarom heeft LifeSight een onderzoek naar het spaargedrag van de Nederlander uitgevoerd. LifeSight gebruikt de conclusies van dit onderzoek voor onderbouwde verbetering van de propositie ■

[Lees meer over het onderzoek dat LifeSight heeft uitgevoerd naar spaargedrag in Nederland.](#)

Beleggingsbeleid

Voor het beleggen van de premies heeft LifeSight een passend beleggingsbeleid bepaald dat is vastgelegd en beschreven in de “Verklaring Beleggingsbeginselen”. Het beleggingsbeleid is erop gericht dat individuele (gewezen) deelnemers adequate reële pensioenuitkeringen op de door hen gewenste pensioendatum kunnen inkopen.

De kernwaarden bij het beleggen zijn kwaliteit, veiligheid, risicodiversificatie, transparantie en kostenbeheersing.

Voor het opbouwen van pensioenkapitaal biedt LifeSight in beginsel twee opties.

De standaard optie is om te (laten) beleggen via het Slim Laten Beleggen concept. LifeSight biedt daarin aan iedere deelnemer een lifecycle aan die past bij zijn of haar risicohouding op basis van de hoogte van het salaris en een aantal via onderzoek vastgestelde veronderstellingen die horen bij dat salarisniveau. Binnen deze optie kunnen (gewezen) deelnemers ook een andere lifecycle kiezen die past bij een meer of minder risicovolle risicohouding van de deelnemer.

De andere optie bestaat uit het zelf kiezen van de beleggingen.

Voor de standaard optie, het Slim Laten Beleggen concept, wordt belegd in drie speciaal voor LifeSight ontwikkelde fondsen:

1. LifeSight Matching Kort fonds: dit fonds bevat beleggingen in inflatie-gerelateerde vastrentende waarden met gemiddelde rentegevoeligheid; met dit fonds worden kasstromen gerepliceerd van een direct ingaande annuïteit, zodat een (gewezen) deelnemer een reëel pensioen kan inkopen op zijn/haar pensioendatum.

2. LifeSight Matching Lang fonds: dit fonds bevat beleggingen in inflatie-gerelateerde vastrentende waarden met een hoge rentegevoeligheid; met dit fonds worden kasstromen gerepliceerd van een 15-jaar uitgestelde reële annuïteit zodat een (gewezen) deelnemer een reëel pensioen kan inkopen op zijn pensioendatum.

3. LifeSight Rendement fonds: dit fonds bevat risicodragende beleggingen waaronder (maar niet beperkt tot) wereldwijde aandelen, aandelen opkomende landen, wereldwijde staatsobligaties, wereldwijde bedrijfsobligaties, high yield obligaties, obligaties uit opkomende landen, wereldwijd beursgenoteerde aandelen van vastgoedondernemingen, grondstoffen en geldmarktfondsen. Met dit fonds wordt op de lange termijn (5 tot 10 jaar) een beleggingsresultaat nagestreefd dat de rendementsontwikkeling van LifeSight Matching Lang met minimaal 2 procentpunten per jaar overtreft.

Bij de optie van zelf beleggen kan de deelnemer een aantal fondsen kiezen uit 17 beleggingsfondsen, die door LifeSight voor dit doel zijn geselecteerd.

Voor de deelnemer, die niet wenst te beleggen via de twee aangeboden opties, worden de betaalde premies gebruikt om vaste pensioenaanspraken in te kopen bij de default verzekeraar Aegon.

Naar aanleiding van de invoering van de wet Verbeterde premieregeling hebben wij een onsite visit gehad van DNB. Hieruit zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen die in het afgelopen jaar zijn geïmplementeerd ■

De beleggingsportefeuille in 2018

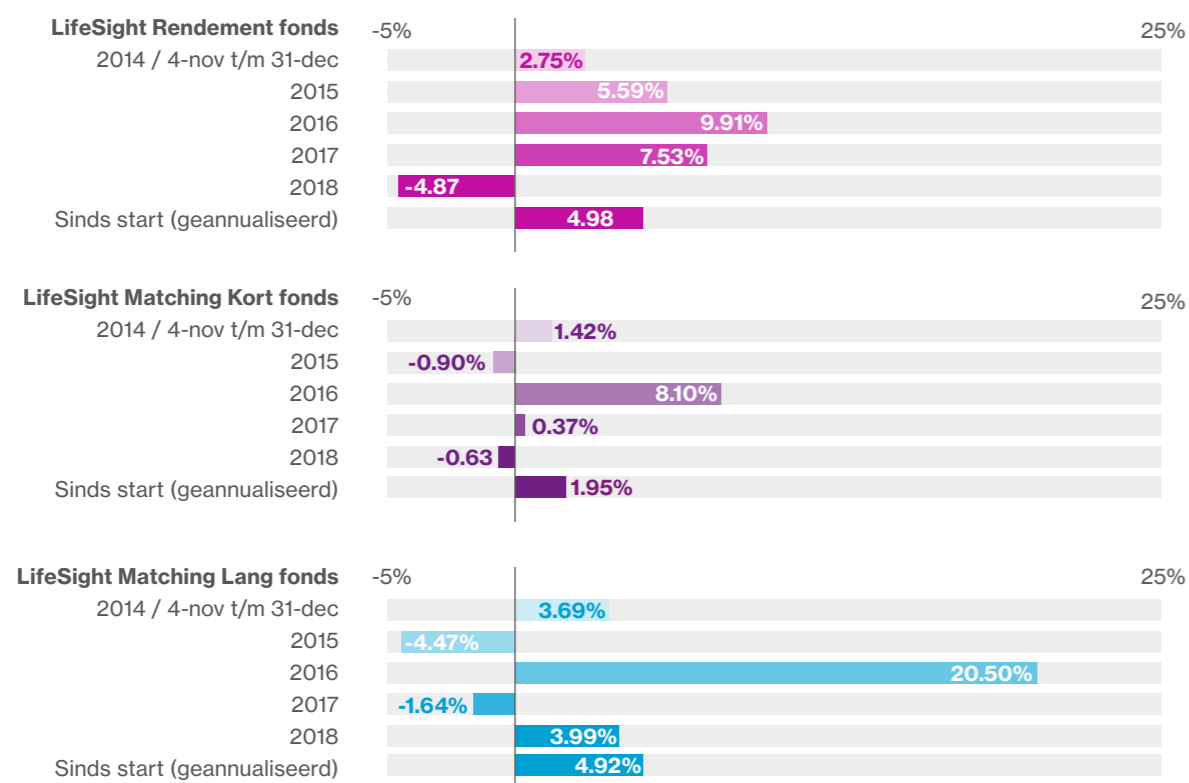
In 2018 heeft het bestuur, na het uitvoeren van een review, niet besloten tot wijzigingen in de beleggingsportefeuille omdat deze nog voldeed.

Meer informatie over onze fondsen kunt u vinden op onze site:

<https://lifesight.nl/beleggen/factsheets/>

Beleggingsrendementen 2018

In de onderstaande tabel zijn de behaalde rendementen van de LifeSight fondsen opgenomen, over het kalenderjaar 2018 en over de periode sinds de start van de LifeSight fondsen in november 2014.

De getoonde rendementen zijn na aftrek van beleggingsbeheer- en transactiekosten.

LifeSight Matching fondsen

Je belegt steeds meer in Matching fondsen als je de pensioenleeftijd nadert. Het doel van deze fondsen is de kans op tegenvallers zo laag mogelijk te houden zodat de deelnemer het pensioen kan inkopen wat hij of zij verwacht. Tegenvallers kunnen ontstaan als in de periode voor de pensioendatum de rente daalt of prijzen stijgen (inflatie). Bij een lagere rente vragen de verzekeraars meer kapitaal voor dezelfde pensioenuitkering. En bij een toenemende inflatie kan een deelnemer je voor hetzelfde pensioen minder kopen omdat alles duurder wordt. Daarom is de benchmark van de Matching fondsen gekoppeld aan het tarief dat verzekeraars gebruiken voor het omwisselen van het pensioenkapitaal naar een maandelijkse uitkering met indexatie op basis van de inflatie.

De rente is in 2018 nauwelijks veranderd, alleen de rente voor hele lange looptijden daalde licht. Een daling van de rente heeft een positief effect op de waarde van vastrentende waarden in de LifeSight Matching fondsen. Dit effect zal groter zijn voor obligaties met een langere looptijd. Als gevolg van o.a. de rentedaling behaalde het LifeSight Matching Lang fonds dan ook een positief beleggingsrendement van +4,0%. Het LifeSight Matching Kort fonds behaalde na aftrek van beheer- en transactiekosten een klein negatief beleggingsrendement van -0,6%.

In vergelijking met de fondsbenchmark presteerde het LifeSight Matching Lang fonds een stuk beter. Dit komt voornamelijk doordat de rente op inflatie gerelateerde staatsobligaties, waar het fonds in belegt, sterker daalde dan de rente die gebruikt wordt voor het inkoop tarief van de verzekeraars (de benchmark). Het rendement van het LifeSight Matching Kort fonds was in lijn met dat van de fondsbenchmark.

LifeSight Rendement fonds

In dit fonds wordt belegd in een mandje van verschillende beleggingen met als doel een goed rendement tegen een acceptabel risico. LifeSight belegt niet zelf maar kiest de beste vermogensbeheerders uit om het pensioenkapitaal te beheren in het Rendement Fonds.

Eind 2018 maakten beleggers zich wereldwijd steeds meer zorgen, bijvoorbeeld over een lagere economische groei in Amerika en over de gevolgen van politieke keuzes zoals de 'shutdown' van de Amerikaanse overheid, de escalerende handelsoorlog tussen China en Amerika en de afwikkeling van de uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de EU ('Brexit'). Als gevolg hiervan daalde de beurskoersen van risicovollere beleggingen, zoals aandelen, fors. Dit had ook gevolgen voor het behaald fondsrendement. Alle beleggingscategorieën binnen het LifeSight Rendement fonds behaalden het afgelopen jaar een negatief beleggingsrendement, maar de verschillen waren groot. De meest negatieve rendementen werden behaald op aandelen uit opkomende landen (-11,0%), terwijl de Europese Bedrijfsobligaties het best rendement lieten zien gedurende 2018 (-0,1%). Door breed te spreiden over meerdere wereldwijde beleggingscategorieën kwam het behaalde fondsrendement over 2018 uit op -4,9%.

Kijken we naar het rendement van de fondsbenchmark (-4,4%) dan blijft het behaalde rendement van het LifeSight Rendement fonds met -4,9% iets achter. Dit verschil wordt veroorzaakt door de ingehouden standaard beheerkosten (OCF) en de transactiekosten ■

Communicatie

De digitale communicatie van LifeSight is gericht op het beantwoorden van drie vragen:

- 1. Wat heb ik nodig als ik met pensioen ga? (persoonlijk inzicht);**
- 2. Hoeveel pensioen krijg ik? (persoonlijk inzicht);**
- 3. Wat kan ik doen om wat ik krijg beter aan te laten sluiten op wat ik nodig heb? (handelingsperspectief).**

Deze vragen beantwoordt LifeSight met netto reële bedragen. Er wordt dus rekening gehouden met belasting en inflatie. Daardoor zijn de bedragen, die de (gewezen) deelnemer in het portaal ziet, vergelijkbaar met zijn huidige netto maandinkomen. Deelnemers ontvangen de Communicatie in netto reële bedragen positief en dit krijgt inmiddels ook navolging in de markt en zelfs in (ontwerp) wetgeving.

Via het portaal kan een (gewezen) deelnemer zijn/haar persoonlijke pensioendoel vaststellen en ziet hij/zij eenvoudig of dat doel wordt gehaald. Als dat niet het geval is, kan hij/zij, met behulp van keuzes die de pensioenregeling biedt, zien hoe de pensioenopbouw beter kan aansluiten op het pensioendoel. De LifeSight app geeft (gewezen) deelnemers nog makkelijker inzicht in de pensioensituatie en de ontwikkeling van het beleggingskapitaal. Op basis van de extra persoonlijke informatie die een deelnemer toevoegt, biedt LifeSight een andere beter passende lifecycle aan dan de voor deze deelnemer aangeboden standaard lifecycle.

Deelnemers die geen gebruik maken van deze mogelijkheden, blijven beleggen in de door LifeSight aangeboden slimme en persoonlijke standaarden.

Naast het werknemersportaal informeert LifeSight de (gewezen) deelnemers actief met een Persoonlijk Pensioen jaarverslag en, zodra zich wijzigingen in de persoonlijke situatie voordoen (huwelijk, samenwonen, echtscheiding, verhuizing, etc.), met individuele alerts. Ook deze informatie is gericht

op persoonlijk inzicht en handelingsperspectief. Verder worden (gewezen) deelnemers geïnformeerd met toegankelijke en begrijpelijke digitale brieven en is een helpdesk beschikbaar.

Het deelnemersportaal en de app bieden de (gewezen) deelnemer veel toegevoegde waarde. Dit blijkt duidelijk uit de feedback die wij tijdens de implementatietrajecten ontvangen; zoals het hoge percentage van de deelnemers dat inlogt en ook gebruikt maakt van het portaal. Meer dan de helft van alle deelnemers heeft zijn gegevens in het deelnemersportaal verrijkt. Maar ook het ondersteunende pakket aan communicatiemiddelen zoals het communicatieplan, de workshops voor deelnemers en de persoonlijke inzichtgesprekken dragen bij een hoger pensioenbewustzijn en klanttevredenheid.

LifeSight heeft haar communicatie meertalig opgezet. Het werknemersportaal en app zijn beschikbaar in het Nederlands, Engels en Duits. De overige communicatie is beschikbaar in het Nederlands en Engels en voor een deel ook in het Duits.

Naast de digitale communicatie biedt LifeSight ook workshops en kan de werkgever ervoor kiezen via LifeSight persoonlijke inzichtgesprekken aan te bieden.

Vermeldenswaardig is dat LifeSight in 2018 genomineerd en verliezend finalist was voor de pensioenwegwijzer van wijzer in geldzaken. De jury preeft LifeSight als voorloper die naast overzicht ook inzicht en handelingsperspectief biedt in euro's van nu (bedragen gecompenseerd voor inflatie).

Risicomanagementbeleid

LifeSight heeft door het gekozen businessmodel (premie pensioenstelling) een beperkt aantal risico's. Zo loopt LifeSight zelf geen beleggingsrisico's omdat zij belegt voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemers. De biometrische risico's zijn ondergebracht bij verzekeraars. De belangrijkste risico's van LifeSight worden hieronder kort besproken.

Uitbestedingsrisico

LifeSight heeft onder haar verantwoordelijkheid een groot aantal activiteiten uitbesteed. Eerder in dit verslag is de uitbesteding aan de verschillende partners uitgebreid besproken. Deze worden consistent en nauwkeurig gevolgd en periodiek geëvalueerd. Indien nodig roept LifeSight haar uitbestedingspartners ter verantwoording voor de verleende dienstverlening. Ook toetst LifeSight voortdurend of de uitbestedingspartners nog steeds de beste oplossing bieden voor de klanten van LifeSight. In 2018 leidde dat onder meer tot de vervanging van Aegon als default verzekeraar voor expirerende kapitalen door Allianz.

Continuïteitsrisico

Voor de continuïteit van LifeSight is van belang dat zij door Willis Towers Watson wordt ondersteund. Het LifeSight-concept is onderdeel van de internationale strategie van Willis Towers Watson. De internationale omvang van LifeSight bedraagt meer dan € 6,2 miljard aan beleggingen.

In 2018 is LifeSight succesvol geweest met het werven van nieuwe klanten en het verlengen en uitbreiden van contracten van bestaande klanten. In 2019 is een verdere groei van de klantenportefeuille weer een belangrijk speerpunt. De groeistrategie wordt uitgebreid met het betreden van een nieuw marktsegment, bedrijven vanaf 25 tot 200 medewerkers en het uitbreiden van de salescapaciteit. Door het beschikbaar stellen van de LifeSight propositie aan bedrijven vanaf 25 medewerkers wordt een acceleratie van de groei en diversiteit van de klantenportefeuille verwacht.

Naast deze belangrijkste risico's voor LifeSight hebben ook de andere risico's, waarmee pensioenuitvoerders te maken hebben de aandacht van het bestuur. Om er enkele te noemen: juridische risico's, compliance risico, reputatierisico, omgevingsrisico's, kostenrisico's, IT-risico's.

Bovendien spelen zich binnen LifeSight de beleggingsrisico's van de deelnemers af, die door LifeSight beheerst dienen te worden. Voor de beheersing van dit risico draagt het bestuur de de eindverantwoordelijkheid voor:

- Organisatie van het beleggingsproces.
- Vaststelling van de Verklaring Beleggingsbeginselen.
- Vaststelling van de aangeboden beleggingsoplossingen door LifeSight en van de mate waarin risico genomen mag worden binnen de aangeboden beleggingsoplossingen.
- Vaststelling van de gekozen vermogensverdelingen ('lifecycles') binnen de aangeboden beleggingsoplossing, van de techniek die de standaard lifecycle voor de (Gewezen) Deelnemer selecteert ('Slimme standaard') en van de techniek die de lifecycle selecteert die is afgestemd op de eigen voorkeur van de (Gewezen) Deelnemer ('Slim laten beleggen').
- Vaststelling per aangeboden beleggingsoplossing van de keuze voor een of meerdere gespecialiseerde Vermogensbeheerders, van de beheerovereenkomst, van de benchmark en van de invulling van het beleggingsmandaat.
- Bewaking en evaluatie van het gehele beleggingsbeleid.
- De opstelling van de investment beliefs.

Per 1 juli van 2018 heeft het bestuur het besturingsinstrument Integraal Risico Management geïmplementeerd. Waarbij een separate risico manager is aangesteld ■

Compliance

Voor de toepassing en naleving van de gedragscode van de PPI over boekjaar 2018 is de heer P. de Koning van TriVu aangesteld als adviseur en compliance officer.

De voornaamste taken van de compliance officer omvatten:

- Onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode; en
- Onafhankelijk toezicht op de naleving van wettelijke regelingen verband houdend met de gedragscode.

Deze taken leiden tot het jaarlijks toetsen van de naleving wettelijke regelingen (gedragscode) door aan LifeSight verbonden personen. Het rapport van de compliance officer over 2018 meldt geen overtredingen inzake naleving van de gedragscode en andere

wettelijke compliance gerelateerde bepalingen. Met het bestuur is overeengekomen dat een compliance-check zal worden uitgevoerd bij de Stichting zodat de geldende (beleids)documenten geactualiseerd worden. Deze actie is in 2018 uitgevoerd.

Klachten- en geschillenregeling

In 2018 zijn er 7 klachten ontvangen. Deze klachten zijn conform de klachtenprocedure van de stichting naar tevredenheid van de betreffende (gewezen) deelnemers afgehandeld ■

Verwachte ontwikkelingen 2019

Door het beschikbaar stellen van de LifeSight propositie aan bedrijven vanaf 25 medewerkers wordt een acceleratie van de groei en diversiteit van de klantenportefeuille verwacht.

In 2019 zal op het gebied van communicatie de focus liggen op het implementeren van de Uniforme RekenMethode (URM) wetgeving in combinatie met een verdere verbetering van de LifeSight tooling en customer experience. Om het aanbieden van de LifeSight propositie aan bedrijven vanaf 25 medewerkers te ondersteunen zal het product worden opgenomen in Pensioennavigator en MoneyView. Ook zullen wij de ontwikkeling van een offerteportaal afronden waarbij geautomatiseerd offertes worden opgesteld en worden afgesloten.

Het bestuur blijft van mening dat de komende jaren zal worden gekenmerkt door een steeds sterker wordende vraag naar individuele DC producten. De drijfveren van deze toenemende vraag blijven fundamenteel aanwezig zoals toenemende levensverwachting, lage rentes, de behoefte aan pensioenkostenbeheersing en de roep om de individualisering van pensioenvermogens met de bijbehorende flexibiliteit.

LifeSight zet daarbij een duidelijke koers naar het door ontwikkelen van collectieve pensioenpropositie die door (gewezen) deelnemers worden ervaren als modern en persoonlijk. Daarbij zal LifeSight gebruik blijven maken van de modernste technologie en zich baseren op relevante inzichten uit de economische gedragswetenschap.

LifeSight verwacht dat daarbij in de toekomst de scheidslijn tussen traditioneel tweede pijler pensioen, vermogensvorming in de breedste zin en financial planning zal vervagen en houdt ook daar nu al rekening mee.

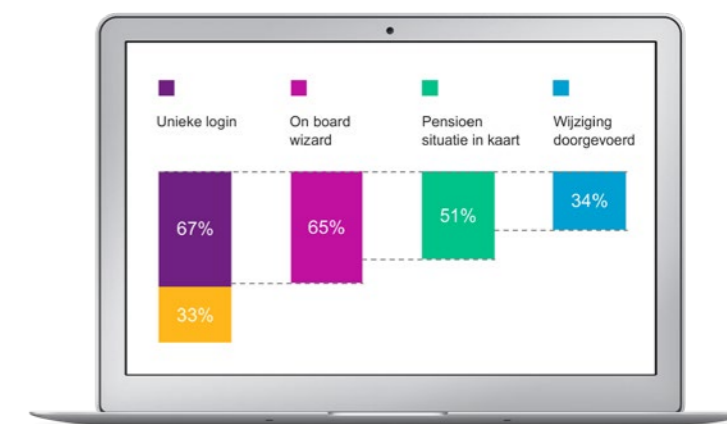
Het bestuur is er daardoor van overtuigd dat LifeSight goed is gepositioneerd om in te spelen op de uitkomsten van een toekomstig nieuw pensioenstelsel waarin individueel maatwerk, flexibiliteit en persoonlijke vermogens naar verwachting de belangrijkste regelingskenmerken zullen zijn ■

Bewezen succesvol portaal

■ **Communicatie is beschikbaar in Nederlands, Engels en Duits. Digitaal is de standaard.**

■ **Feedback van gebruikers geeft aan dat ons portaal als gemakkelijk en intuïtief wordt ervaren. Van order picker tot bankier; iedereen heeft inzicht.**

■ **Scores worden op klantniveau gemeten en besproken met klanten. Bevindingen en inzichten worden gebruikt.**

Tot slot

Het jaar 2018 was het jaar waarin de LifeSight propositie verder omarmd werd door de markt. Wij zien dit door het groeiend aantal adviseurs dat samenwerkt met LifeSight, de pensioenwegwijzer nominatie en verdere groei van de klantenportefeuille.

Ons platform opereert stabiel en klanten zijn tevreden over onze dienstverlening of zelfs ambassadeurs van LifeSight.

Onze propositie biedt een solide fundament voor met toegevoegde waarde voor onze klanten en een onderscheidende marktpositie voor LifeSight. Het bestuur dankt ieder die daaraan bijgedragen heeft, op de eerste plaats onze klanten, de aangesloten werkgevers en deelnemers, en verder onze uitbestedingspartners en de bestuursondersteuners van Towers Watson Pension Services.

Amstelveen, 28 mei 2019

Het Bestuur van Stichting LifeSight

Rolf Kooijman, *voorzitter*

Annemiek Vollenbroek

Mark Goossens

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting LifeSight is belast met het interne toezicht op het beleid en het functioneren van het Bestuur van de Stichting.

De Raad volgt de werkzaamheden van het bestuur onder meer door middel van de maandelijkse rapportages en verslagen van bestuursvergaderingen. Tijdens de driemaandelijke gezamenlijke vergaderingen van de Raad met het Bestuur zijn in het bijzonder de volgende punten aan de orde gekomen:

- het jaarverslag en de jaarrekening, inclusief de ISAE 3402 verklaring
- het strategische beleid gericht op verdere groei van LifeSight
- de implementatie van de aanbevelingen van DNB
- de governance cyclus met betrekking tot vermogensbeheer
- implementatie van het Integraal Risico Management (IRM)

Het door het Bestuur in het verslagjaar gevoerde beleid wordt door ons ondersteund.

In het onderhavige jaarrapport doet het bestuur verslag van de gebeurtenissen in 2018. Wij hebben dit rapport met het Bestuur besproken en het heeft onze instemming. Wij hebben daarbij geconstateerd dat de jaarrekening door de accountant is gecontroleerd en voorzien is van zijn goedkeurende verklaring.

De Raad van Toezicht zal de ontwikkelingen van LifeSight nauwlettend blijven volgen en staat het Bestuur daarbij graag met raad terzijde.

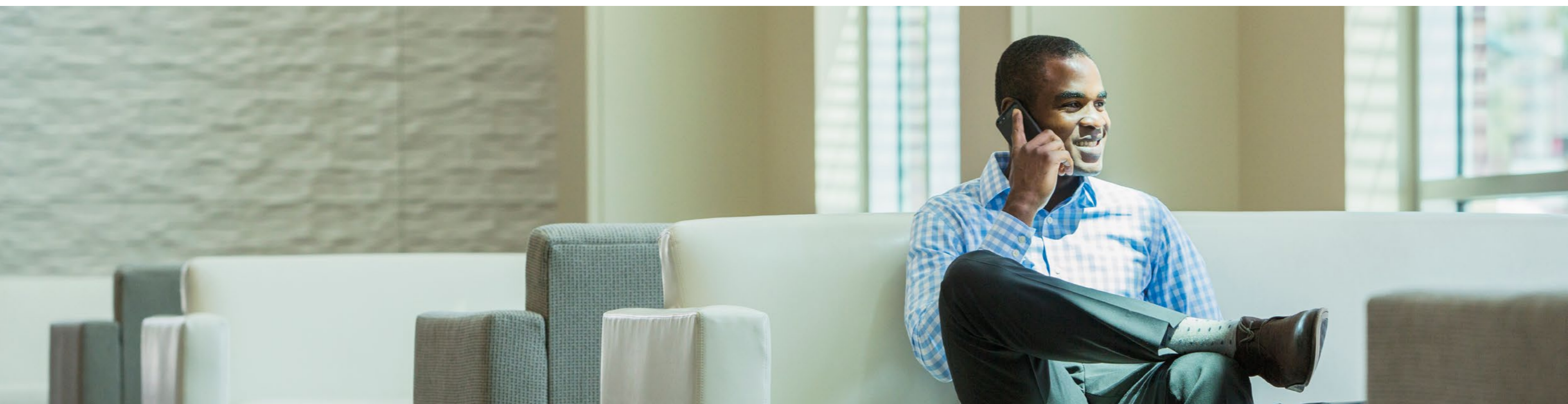
Amstelveen, 28 mei 2019

Raad van Toezicht van Stichting LifeSight

Guus Stoelinga, *voorzitter*

Judith Scherrenberg

Monique Bodde

Jaarrekening

Balans per 31 December

(na verwerking van het resultaat)
(x € 1.000)

Activa	Toelichting	2018	2017
Beleggingen voor risico deelnemers	(1)	272.917	145.496
Vorderingen en overlopende activa	(2)	363	293
Liquide middelen	(3)	2.685	1.402
		275.965	147.191
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	1.000	500
Verplichtingen voor risico deelnemers	(5)	272.917	145.496
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	2.048	1.195
		275.965	147.191

(*) De nummering verwijst naar de toelichting op de jaarrekening

Staat van baten en lasten

(x € 1.000)

Resultaten voor risico PPI	Toelichting	2018	2017
Kostenvergoedingen beleggingsactiviteiten	(7)	480	325
Andere kostenvergoedingen (inclusief bemiddelingsvergoeding)	(8)	1.369	1.343
Overige baten	(9)	12	72
Uitvoeringskosten	(10)	-1.859	-1.739
Overige lasten	(11)	-2	-1
Totaal resultaat voor risico PPI		0	0

Resultaten voor risico deelnemers	Toelichting	2018	2017
Premiebijdragen	(12)	56.073	23.821
Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen	(13)	85.769	7.544
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	(14)	-10.941	7.963
Expiratiekapitaal	(15)	-1.296	-1.362
Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen	(16)	-1.329	-922
Ingehouden kosten	(17)	-855	-541
Mutatie voorziening verplichtingen voor risico deelnemers		127.421	36.503

Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

In onderstaand overzicht zijn de kasstromen opgenomen die horen bij de activiteiten voor risico van de PPI (directe methode).

Kasstromen voor risico PPI	2018	2017
Ontvangen aanvullende storting Willis Towers Watson	649	533
Ontvangen beheervergoeding	514	521
Ontvangen administratie en implementatievergoeding	808	326
Ontvangen rentebaten	1	11
Betaalde uitvoerings en implementatiekosten	-1.995	-2.668
Betaalde rentelasten	-2	0
Overig	65	-137
Financieringsactiviteit	500	0
Kasstroom	540	-1.413

Mutatie liquide middelen	2018	2017
Stand per 1 januari	1.369	2.782
Mutatie liquide middelen	540	-1.413
Stand per 31 december	1.909	1.369

De financieringsactiviteit is de storting van het aanvullende Stichtingskapitaal door Willis Towers Watson.

Toelichting Jaarrekening

Doelstelling

Stichting LifeSight, hierna LifeSight, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudend te Prof. E.M. Meijerslaan 5, 1183AV Amstelveen. LifeSight is opgericht op 6 maart 2013 en heeft als doel het uitvoeren van premieregelingen waarbij LifeSight geen verzekeringstechnisch risico draagt, welke regelingen op basis van de toepasselijke wetgeving zijn aangemerkt als arbeids-gerelateerde pensioenregelingen.

Vergunningen

LifeSight beschikt over een vergunning van De Nederlandsche Bank voor het uitoefenen van het bedrijf van premiepensioeninstelling als bedoeld in artikel 2:54g van de Wet op het financieel toezicht, alsmede een vergunning om als bemiddelaar in verzekeringen op te treden als bedoeld in artikel 2:54h, tweede lid, Wft.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van LifeSight zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de financiële verslaglegging

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Dit betreft vanaf boekjaar 2018 de verplichte toepassing van RJ611 waar LifeSight aan heeft voldaan.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan LifeSight zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en passiva samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Waardering

Een aanzienlijk deel van de waarde van de activa van LifeSight betreffen financiële instrumenten. Financiële instrumenten worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de reële waarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden financiële activa en financiële verplichtingen op het volgende waarderingstip gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders vermeld.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen met een regelmatige beursnotering worden gewaardeerd op reële waarde, zijnde de actuele beurskoers. Overige beleggingen worden gewaardeerd op basis van de reële waarde, met inachtneming van de voor de betreffende beleggingen laatst bekende marktnoteringen en waarderingmethoden waaraan algemeen gangbare rekenmodellen ten grondslag liggen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde.

Overige activa

De overige activa betreffen de liquide middelen die worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan bij banken aangehouden rekening-courantsaldi en bij banken aangehouden activa die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering onmiddellijk kunnen worden omgezet in liquide middelen, en een oorspronkelijke looptijd niet langer dan één jaar hebben.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Technische voorziening voor risico deelnemers

Pensioenverplichtingen voor risico deelnemers wordt gewaardeerd tegen de waarde van de aan deelnemers toegewezen beleggingen. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De pensioenverplichtingen voor risico deelnemers wordt niet actuariael bepaald en is gelijk aan de beleggingen voor risico deelnemers.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld, worden de baten en lasten ten gunste c.q. ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking heeft. Baten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede zullen komen aan LifeSight en de baten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Lasten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische nadelen toe komen aan LifeSight en de lasten betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Premiebijdragen risico deelnemers

Onder premiebaten risico deelnemers worden de door deelnemers ingelegde bedragen verantwoord die worden gebruikt voor de opbouw van een werkgeverspensioen en voor verzekeringspremie.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt verstaan alle aan het boekjaar toe te rekenen inkomsten uit beleggingen, zijnde dividend van aandelen en de aan het boekjaar toe te rekenen rentebedragen van vastrentende beleggingen. Onder indirecte beleggingsopbrengsten wordt verstaan de verandering in de waarde van beleggingen. Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies en valutaverschillen.

Saldo waardeoverdrachten

De post saldo waardeoverdrachten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten

Het tarief dat LifeSight in rekening brengt aan haar deelnemers voor het beheer van uit premiebaten verkregen gelden. De overige baten worden verantwoord na ingangsdatum van het contract met de klant en na ontvangst van de premiebaten.

Vermogensbeheer- en uitvoeringskosten

De vermogensbeheer- en uitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Toelichting op de balans

(x €1.000)

Activa

1. Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen risico deelnemers naar beleggingscategorie.

	31-12-2018	31-12-2017
Vastgoedbeleggingen	23.164	13.409
Aandelen	145.550	75.187
Vastrentende waarden	95.603	52.207
Overige beleggingen	4.000	2.740
<i>Beleggingen voor risico deelnemers</i>	268.317	143.543
Liquide middelen (nog te beleggen)	4.600	1.953
	272.917	145.496

De overige beleggingen betreffen liquide middelen.

Gehanteerde methodiek bij het bepalen van de reële waarde

Alle belegging zijn Level 1 beleggingen, d.w.z. de reële waarde is gebaseerd op gepubliceerde koersen in een actieve markt.

Van alle financiële instrumenten in deze waarderingscategorie zijn gepubliceerde koersen afkomstig van een beurs, broker of prijsinstelling. Bovendien is bij deze financiële instrumenten sprake van een actieve markt. Hierdoor vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en regelmatig voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen. De beleggingen in deze categorie omvatten voornamelijk beursgenoteerde aandelen en obligaties, inclusief de beleggingsfondsen waarvan de onderliggende beleggingen beursgenoteerd zijn.

Uitleen

Ultimo 2018 is in beperkte mate sprake van uitleen. Het betreft 10% van het beleggingsfonds iShares Developed Real Estate Index Fund (collateral 111%, netto-opbrengst 2.1 basispunten.)

Verloopoverzicht per beleggingsportefeuille:

	LifeSight Rendement fund	LifeSight Matching Long Fund	LifeSight Matching Kort fund	Opting out	Liquide middelen (nog te beleggen)	Totaal
Stand 1 januari 2017	85.635	10.428	8.035	4.895	0	108.993
Aankopen	28.203	12.644	8.450	1.003		50.300
Verkopen	-16.801	-3.111	-2.290	-89		-22.291
Waardemutaties	5.695	139	231	476		6.541
Mutatie liquide middelen					1.953	1.953
Stand per 31 december 2017	102.732	20.100	14.426	6.285	1.953	145.496

	LifeSight Rendement fund	LifeSight Matching Long Fund	LifeSight Matching Kort fund	Opting out	Liquide middelen (nog te beleggen)	Totaal
Stand per 1 januari 2018	102.732	20.100	14.426	6.285	1.953	145.496
Aankopen	115.489	15.898	10.673	4.534		146.594
Verkopen	-5.384	-1.753	-2.591	-296		-10.024
Waardemutaties	-11.895	910	-131	-680		-11.796
Mutatie liquide middelen					2.647	2.647
Stand per 31 december 2018	200.942	35.155	22.377	9.843	4.600	272.917

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2018	31-12-2017
Nog te ontvangen vorderingen Premiedebiteuren	86	24
Nog te ontvangen bedragen	121	72
Nog te ontvangen vorderingen WTW	156	197
	363	293

De vorderingen hebben een looptijd die korter is dan één jaar.

3. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen banktegoeden in rekening-courant voor zover zij geen beleggingskarakter hebben. Het saldo is direct opeisbaar en staat ter vrije beschikking van LifeSight. Met de bank is geen kredietfaciliteit overeengekomen.

	31-12-2018	31-12-2017
ABN AMRO Vermogens spaarrekening	1.003	502
ABN AMRO rekening courant	906	867
ABN AMRO overige premie rekening	28	18
ABN AMRO premiegeldenrekening	332	-
ABN AMRO Derdengeldenrekening	399	11
ABN AMRO Beleggingsrekening	2	1
ABN AMRO Uitkeringsrekening	15	3
	2.685	1.402

Passiva

4. Stichtingskapitaal en reserves

	Gestort kapitaal
Stand 1 januari 2018	500
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-
Storting door Willis Towers Watson	500
Stand 31 december 2018	1.000
Stand 1 januari 2017	500
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-
Stand 31 december 2017	500

Naast het gestorte kapitaal van € 1.000.000 is LifeSight een kapitaal garantie overeengekomen met haar oprichters van € 1.864.000 over de periode van 2017 tot 2022.

Voor een premiepensioeninstelling bedraagt het minimum eigen vermogen € 500.000,- (Wft Bpr). Tevens moet de premiepensioeninstelling beschikken over een solvabiliteit van ten minste 0,2% van het beheerde pensioenvermogen voor zover dat vermogen groter is dan € 250.000.000. Per ultimo boekjaar is het pensioenvermogen € 272.917.000, derhalve bedraagt het minimum aan te houden eigen vermogen € 545.835. Aan deze eis wordt voldaan met een eigen vermogen van € 1.000.000.

5. Verplichtingen voor risico deelnemers

	2018	2017
Stand begin boekjaar	145.496	108.993
Premiebijdragen	56.073	23.821
Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen	85.769	7.544
Beleggingsresultaat voor risico deelnemers	-10.941	7.963
Expiratiekapitaal	-1.296	-1.362
Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen	-1.329	-922
Ingehouden kosten	-855	-541
Stand eind boekjaar	272.917	145.496

Voor een aantal contracten met werkgevers is een korting afgesproken op de beleggingskosten. De korting wordt toegekend door het aankopen van extra beleggingsunits voor de deelnemers. De aanschaf van deze units wordt gefinancierd uit de ingehouden beleggingskosten.

6. Overige schulden en overlopende passiva voor risico PPI

	31-12-2018	31-12-2017
Administratiekosten	31	37
Implementatiekosten	3	155
Nog te verwerken waardeoverdrachten	404	11
Overlopende beleggingsgelden	16	15
Accountantskosten	38	27
Kosten vermogensbeheer	44	24
Verzekeringsmaatschappij	31	26
Vooruitontvangen bedragen inzake kosten 2019 resp. 2018	649	492
Vooruitontvangen waardeoverdrachten	-	-7
Schulden inzake beleggingen	20	10
Overige schulden	812	405
	2.048	1.195

De overige schulden en overlopende passiva hebben een looptijd die korter is dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Naast het gestorte kapitaal van € 1.000.000 is LifeSight in 2016 een herziene kapitaal garantie overeengekomen met haar oprichters van € 1.864.000 over de periode van 2017 tot 2022.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(x € 1.000)

Resultaten voor risico PPI

7. Kostenvergoedingen beleggingsactiviteiten

	2018	2017
Beheervergoeding	383	259
Vergoeding custodiankosten	97	66
	480	325

De Stichting houdt op de beleggingsfondsen maandelijks kostenvergoeding in (de standaard OCF). Deze worden ten laste van het rendement onttrokken uit de beleggingsfondsen.

Hiervan worden diverse partijen gefinancierd:

- Vermogensbeheerders voor het deel dat facturen stuurt, een ander deel verrekent het al in de waarde van het onderliggende fonds
- Pension services
- Dekking voor kosten custodian
- Financiering rebates voor deelnemers.

8. Andere kostenvergoedingen (inclusief bemiddelingsvergoeding)

	2018	2017
Bijdrage funding kosten Willis Towers Watson	492	481
Vergoeding Vermogensbeheerkosten	159	110
Vergoeding Administratiekosten	563	249
Vergoeding implementatiekosten	155	445
Vrijval beleggingen deelnemers	-	58
	1.369	1.343

De bijdrage funding kosten Willis Towers Watson is een vergoeding voor de aanloopverliezen van de Stichting. De vergoeding voor administratiekosten en implementatiekosten dienen voor de uitvoering en doorontwikkeling van de administratieve systemen bij InAdmin.

De vergoeding vermogensbeheerskosten betreft het deel van kostenvergoedingen dat door de Stichting wordt gealloceerd om vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen te betalen. De vergoeding administratiekosten van de Stichting zijn de bedragen die in rekening worden gebracht bij de aangesloten werkgevers. De overige kosten worden separaat aan Willis Towers Watson gefactureerd en betaald.

9. Overige baten

	2018	2017
Bankrente	1	2
Overig	11	70
	12	2

10. Uitvoeringskosten

	2018	2017
Kosten vermogensbeheer	624	423
Kosten custodian	205	189
Administratiekosten	354	193
Implementatiekosten	155	445
Controlekosten accountant	41	42
Kosten Bestuur en Raad van Toezicht	306	342
Toezichtkosten	12	11
Overige kosten	162	94
	1.859	1.739

De accountantskosten bestaan geheel uit kosten ter controle van de jaarrekening en de jaarstaten ten behoeve van DNB. Deze werkzaamheden zijn in 2018 en 2019 uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V.

Toezichtkosten betreffen de kosten van het toezicht door De Nederlandsche Bank op LifeSight.

Overige kosten betreft kosten niet direct aan de geleverde diensten of aan de andere kosten categorieën toegerekend kunnen worden.

LifeSight heeft geen personeel in dienst. Voor het honorarium en de vacatiegelden voor de leden van het Bestuur en de Raad van Toezicht is een vast bedrag per lid overeengekomen. Dit vaste bedrag is gerelateerd aan de overeengekomen tijdsbesteding voor LifeSight.

Er zijn geen leningen, voorschotten, garanties of polissen verstrekt aan leden van het Bestuur en de Raad van Toezicht.

11. Overige lasten

	2018	2017
Rentelasten	2	1
	2	1

Resultaten voor risico deelnemers

12. Premiebijdragen

	2018	2017
Periodieke premie	56.073	23.821
	56.073	23.821

13. Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen

	2018	2017
Inkomende waardeoverdrachten	85.769	7.544
	85.769	7.544

14. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

	2018	2017
Rendement portefeuille	-14.218	5.312
Matching long portefeuille	856	1.039
Matching short portefeuille	2.246	746
Opting Out portefeuille	-680	325
	-11.796	7.422

De beleggingsresultaten zijn toegedeeld naar de beleggingsfondsen. Een betrouwbare toerekening van het resultaat naar de beleggingscategorieën was niet mogelijk.

De transactiekosten worden niet separaat in rekening gebracht in de fondsen waarin wordt doorbelegd. Deze worden direct verwerkt in de koers waartegen wordt gehandeld. De omvang van de transactiekosten kunnen daarom niet worden vastgesteld.

De weergegeven resultaten zijn netto beleggingsresultaten, dit betekent dat de vermogensbeheerkosten al in mindering zijn gebracht. Voor de hele portefeuille bedroegen deze 855 (2017: 541).

15. Expiratiekapitaal

	2018	2017
Expirerende kapitalen	-1.296	-1.362
	-1.296	-1.362

16. Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen

	2018	2017
Uitgaande waardeoverdrachten	-1.329	-922
	-1.329	-922

Amstelveen, 28 mei 2019

Het Bestuur van de Stichting LifeSight
 Rolf Kooijman, voorzitter
 Annemiek Vollenbroek
 Mark Goossens

Overige Gegevens

Resultaatbepaling

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het saldo van baten en lasten moet worden verdeeld. Behaalde resultaten worden toegevoegd of onttrokken aan de overige reserves.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur en de raad van toezicht van Stichting LifeSight.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting LifeSight te Amstelveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting LifeSight op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018.
2. De staat van baten en lasten over 2018.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting LifeSight zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur en raad van toezicht verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur en raad van toezicht noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur en raad van toezicht afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur en raad van toezicht de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur en raad van toezicht het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en raad van toezicht en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur en raad van toezicht gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 mei 2019

Deloitte Accountants B.V.

drs. M. van Luijk RA